

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 138j § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia wzór pełnomocnictwa ogólnego i wzór zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tego pełnomocnictwa, obejmujący dane identyfikujące mocodawcę i pełnomocnika, mając na celu uproszczenie zgłaszania pełnomocnictwa.

Stosownie do art. 138d § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa, zwanej dalej „ustawą”, pełnomocnictwo ogólne upoważnia do działania we wszystkich sprawach podatkowych oraz w innych sprawach należących do właściwości organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej. Pełnomocnictwo ogólne oraz zawiadomienie o jego zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu zgłasza mocodawca, wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego, według wzoru określonego w niniejszym rozporządzeniu, do ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W przypadku wystąpienia problemów technicznych uniemożliwiających złożenie pełnomocnictwa ogólnego, jego zmianę, odwołanie lub wypowiedzenie, w formie dokumentu elektronicznego, pełnomocnictwo składa się w formie pisemnej według wzoru, określonego w niniejszym rozporządzeniu (art. 138d § 3 ustawy).

W załączniku nr 1 do rozporządzenia został określony wzór pełnomocnictwa ogólnego (PPO-1), zwane dalej „pełnomocnictwem”.

W sekcji A projektowanego wzoru pełnomocnictwa jest wskazany organ, do którego będzie składane pełnomocnictwo; organem tym jest Minister Finansów (art. 138d § 3 ustawy). Jednocześnie mając na względzie, że pełnomocnictwo, oprócz mocodawcy (art. 138d § 3 ustawy), może zgłosić również adwokat, radca prawny lub doradca podatkowy (art. 138d § 5 ustawy) albo osoba sprawująca opiekę nad osobą, która nie może się podpisać, a w przypadku zgłoszenia pełnomocnictwa ustnie do protokołu – organ podatkowy (art. 138d § 6 ustawy), w sekcji A wskazuje się również odpowiednią osobę zgłaszającą pełnomocnictwo albo organ podatkowy. Na formularzu PPO-1 może być zgłoszone także dalsze pełnomocnictwo ogólne, co wynika z treści formularza, w tym z przypisu 2 znajdującego się w sekcji A.

W sekcji B wzoru pełnomocnictwa przewidziano bloki, w których należy podać dane identyfikacyjne mocodawcy (podatnika płatnika, inkasenta, spadkobiercy, następcy prawnego, osoby trzeciej, wnioskującego o wydanie interpretacji indywidualnej lub ogólnej), ustanawiającego pełnomocnika ogólnego, takie jak dane identyfikacyjne, adres, dane kontaktowe (wypełnienie danych kontaktowych nie jest obowiązkowe).

W bloku B.1. przewidziano pola 7, 8, 9, 10, 11 i 12, które należy wypełnić, gdy podmiot ustanawiający pełnomocnika ogólnego będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL. W takim przypadku należy wskazać datę urodzenia (poz. 7), rodzaj dokumentu potwierdzającego tożsamość lub innego numeru identyfikacyjnego (poz. 8), numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość (poz. 9), zagraniczny numer identyfikacyjny (poz. 10), kraj wydania dokumentu lub innego numeru identyfikacyjnego, wymienionego w poz. 8, 9 lub 10 (poz. 11) oraz kod kraju wydania dokumentu lub innego numeru identyfikacyjnego, wymienionego w poz. 11 (poz. 12).

W sekcji C przewiduje się trzy oświadczenia mocodawcy:

1. o upoważnieniu osoby wymienionej w części D do działania we wszystkich sprawach podatkowych oraz w innych sprawach należących do właściwości organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej,
2. o możliwości udzielenia dalszego pełnomocnictwa,
3. o wyłączeniu udzielenia dalszego pełnomocnictwa.

Pod oświadczeniami ustanawiającymi pełnomocnika ogólnego mocodawca składa podpis (pole 31) oraz uzupełnia datę (pole 32). W przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej podaje się stanowisko/funkcję osoby podpisującej formularz PPO-1 (pola 30 w sekcji C).

W sekcji D wzoru pełnomocnictwa ogólnego podaje się dane pełnomocnika i dalszego pełnomocnika upoważnionego do działania we wszystkich sprawach podatkowych oraz w innych sprawach należących do właściwości organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej.

W bloku D.1., D.2. i D.3. należy wskazać dane pełnomocnika, takie jak: dane identyfikacyjne, adres do doręczeń w kraju czy dane kontaktowe (nr telefonu, faxu czy adres skrytki pocztowej poczty elektronicznej – podanie informacji w bloku D.3. nie jest obowiązkowe).

W bloku D.1. przewidziano pola 37, 38, 39, 40, 41 i 42 które należy wypełnić gdy ustanowiony pełnomocnik będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL. W takim przypadku należy podać analogiczne dane, jak te z pól 7-12 bloku B.1.

We wzorze pełnomocnictwa przewiduje się, że pełnomocnicy profesjonalni (adwokat, radca prawny, doradca podatkowy) będą obowiązani wskazać adres elektroniczny, tj. adres w systemie teleinformatycznym wykorzystywany przez organ podatkowy (blok D.1. pole 44). Wskazanie adresu elektronicznego jest obowiązkowe również w przypadku nierezydentów nieposiadających identyfikatora podatkowego, jeśli nie wskazują adresu do doręczeń w Polsce (art. 145 § 2a Ordynacji podatkowej). W pozostałych przypadkach adres elektroniczny podaje się fakultatywnie. Jednakże wypełnienie pola 44 przez mocodawcę, który zgłosił pełnomocnika ogólnego niebędącego adwokatem, radcą prawnym lub doradcą podatkowym będzie oznaczać wniesienie o doręczenie pełnomocnikowi pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej we wszystkich sprawach podatkowych oraz w innych sprawach należących do właściwości organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej (art. 144a § 1 pkt 2 ustawy). Jeśli ustanowiono więcej niż jednego pełnomocnika ogólnego lub pełnomocnika ogólnego i szczególnego w tej samej sprawie w polu 43 będzie możliwe wskazanie jednego z nich jako pełnomocnika do doręczeń. W polu 45 będzie fakultatywnie wskazywany adres elektroniczny na portalu podatkowym, na którym są załatwiane sprawy określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie rodzajów spraw, które mogą być załatwiane z wykorzystaniem portalu podatkowego (Dz. U. poz. 2287).

Analogicznie do bloków D.1., D.2. i D.3. będą wypełniane bloki D.4., D.5. i D.6. zawierające dane dalszego pełnomocnika.

W sekcji E wzoru pełnomocnictwa podaje się okres obowiązywania pełnomocnictwa.

Sekcja F dotyczy zgłoszenia pełnomocnictwa przez podmiot inny niż mocodawca tj. adwokata, radcę prawnego lub doradcę podatkowego (art. 138d § 5 ustawy), osobę sprawującą opiekę nad osobą, która nie może się podpisać albo przez organ podatkowy (art. 138d § 6 ustawy). W tej sekcji podaje się dane identyfikacyjne organu podatkowego (w przypadku zgłoszenia pełnomocnictwa ustnie do protokołu) albo dane osoby sprawującej opiekę nad osobą, która nie może się podpisać. Jeżeli osoba sprawująca opiekę jest nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL, podaje się w polach 95-100 analogiczne dane, jak te z pól 7-12 bloku B.1.

Blok F4 zawiera oświadczenie i podpis osoby zgłaszającej pełnomocnictwo, tj. adwokata, radcę prawnego lub doradcę podatkowego, osoby sprawującej opiekę nad osobą, która nie może się podpisać albo pracownika organu podatkowego.

Do pełnomocnictwa mogą być załączone załączniki (sekcja G).

Istotnym elementem pełnomocnictwa ogólnego będzie podpis (pola 31 i 118). Zgodnie z art. 138a § 3 ustawy – Ordynacja podatkowa pełnomocnictwo w formie dokumentu elektronicznego powinno być uwierzytelnione za pomocą mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114, z późn. zm.). Zgodnie z art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne identyfikacja użytkownika systemów teleinformatycznych udostępnianych przez podmioty określone w art. 2 następuje przez zastosowanie kwalifikowanego certyfikatu przy zachowaniu zasad przewidzianych w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262, z późn. zm.), lub profilu zaufanego ePUAP. Podmiot publiczny, który używa do realizacji zadań publicznych systemów teleinformatycznych, może umożliwiać użytkownikom identyfikację w tym systemie przez zastosowanie innych technologii, chyba że przepisy odrębne przewidują obowiązek dokonania czynności w siedzibie podmiotu publicznego (ust. 2). Systemem teleinformatycznym, o którym mowa w powyższym przepisie jest portal podatkowy. Wobec powyższego pełnomocnictwo ogólne będzie opatrywane bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym, profilem zaufanym ePUAP albo podpisem elektronicznym użytkownika na portalu podatkowym (z wykorzystaniem hasła dostępowego do portalu podatkowego). Ten ostatni podpis jest podpisem elektronicznym, którym opatrywane są obecnie podania i deklaracje podatkowe.

W załączniku nr 2 do rozporządzenia został określony wzór zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictwa ogólnego (OPO-1), zwany dalej „zawiadomieniem”. Jak wynika z pola 4 w sekcji A zawiadomienie może być złożone przez:

1. mocodawcę (art. 138d § 3 ustawy), tj. podatnika, płatnika, inkasenta, spadkobiercę, następcę prawnego, osobę trzecią, wnioskującego o wydanie interpretacji indywidualnej lub ogólnej,
2. adwokata (art. 138d § 5 ustawy),
3. radcę prawnego (art. 138d § 5 ustawy),
4. doradcę podatkowego (art. 138d § 5 ustawy),
5. dalszego pełnomocnika (art. 105 kc w zw. z art. 138o ustawy),
6. osobę sprawującą opiekę nad osobą, która nie może się podpisać (art. 138d § 6 ustawy),
7. organ podatkowy (art. 138d § 6 ustawy).

W sekcji A projektowanego formularza jest wskazany organ, do którego będzie składane zawiadomienie; organem tym jest Minister Finansów (art. 138d § 3 ustawy – Ordynacja podatkowa). Natomiast w polu 5 należy wskazać cel złożenia zawiadomienia, tj.: zmiana, odwołanie lub wypowiedzenie pełnomocnictwa.

W sekcji B wzoru zawiadomienia przewidziano bloki, w których należy podać dane identyfikacyjne mocodawcy, który ustanowił pełnomocnika ogólnego oraz adres i dane kontaktowe (podanie nr telefonu, faxu, adresu e-mail, adresu elektronicznego i adresu elektronicznego na portalu podatkowym w bloku B.3. nie jest obowiązkowe). W bloku B.1. przewidziano pola 8, 9, 10, 11, 12 i 13, które należy wypełnić, gdy podmiot ustanawiający pełnomocnika ogólnego będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL.

W sekcji C należy wskazać dane pełnomocnika (dalszego pełnomocnika), które zostały zmienione. W pozycjach niezmienionych powinny być wpisywane dotychczasowe dane (objaśnienie do sekcji C na s. 1 formularza). W sekcji C podaje się dane identyfikacyjne pełnomocnika (dalszego pełnomocnika), adres do doręczeń w kraju i dane kontaktowe (podanie nr telefonu, faxu, adresu e-mail czy adresu skrytki pocztowej (pola 70, 72 i 74) w bloku C.3. nie będzie obowiązkowe).

W bloku C.1. przewidziano pola 35, 37, 39, 41, 43 i 45, które należy wypełnić, gdy pełnomocnik ogólny będzie nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL.

We wzorze zawiadomienia przewiduje się, że pełnomocnicy profesjonalni (adwokat, radca prawny, doradca podatkowy) będą obowiązani wskazać adres elektroniczny, tj. adres w systemie teleinformatycznym wykorzystywany przez organ podatkowy (blok C.1. pole 49). W przypadku nierezydentów nieposiadających identyfikatora podatkowego wskazanie adresu elektronicznego jest obowiązkowe, jeśli w bloku C.1. nie wskazują adresu do doręczeń w Polsce. Wypełnienie pola 49 przez mocodawcę, który zgłosił pełnomocnika ogólnego niebędącego adwokatem, radcą prawnym lub doradcą podatkowym będzie oznaczać wniesienie o doręczenie pełnomocnikowi pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej (art. 144a § 1 pkt 2 ustawy).

Analogicznie do bloków C.1., C.2. i C.3. będą wypełniane bloki C.4., C.5. i C.6. zawierające dane dalszego pełnomocnika.

W sekcji D i E wskazywane są zmiany odpowiednio oświadczenia mocodawcy w zakresie udzielenia i wyłączenia dalszego pełnomocnictwa oraz okresu obowiązywania pełnomocnictwa.

W kolejnych sekcjach F i G przewidziano odpowiednie zawiadomienia podmiotu zgłaszającego: zawiadomienie o odwołaniu pełnomocnictwa albo dalszego pełnomocnictwa (sekcja F) oraz zawiadomienie o wypowiedzeniu pełnomocnictwa albo dalszego pełnomocnictwa (sekcja G). W sekcjach tych wskazuje się także dzień, z którym nastąpiło odwołanie lub wypowiedzenie.

Sekcja G została rozbudowana w taki sposób, aby umożliwić złożenie dodatkowego oświadczenia przez pełnomocnika (dalszego pełnomocnika) będącego profesjonalnym pełnomocnikiem, który wypowiedział pełnomocnictwo ogólne, czy został zwolniony przez mocodawcę z obowiązku działania za stronę w ciągu dwóch tygodni od wypowiedzenia. Zgodnie z art. 138i § 3 ustawy – Ordynacja podatkowa adwokat, radca prawny lub doradca podatkowy, który wypowiedział pełnomocnictwo, będzie obowiązany działać za stronę jeszcze przez dwa tygodnie, chyba że mocodawca zwolni go od tego obowiązku. Powyższe rozwiązanie zapewnia bezpieczeństwo procesowe stronie w sytuacji wypowiedzenia pełnomocnictwa, zatem istotne będzie zamieszczenie w zawiadomieniu dodatkowego oświadczenia pełnomocnika o tym, czy został zwolniony z obowiązku działania za stronę, czy też

jeszcze przez dwa tygodnie od wypowiedzenia pełnomocnictwa jest obowiązany do reprezentowania dotychczasowego mocodawcy.

W sekcji H pod oświadczeniami przewidziano miejsce, w którym mocodawca zgłaszający zawiadomienie podaje imię i nazwisko, składa podpis oraz wskazuje datę. W przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej podaje się stanowisko/funkcję osoby podpisującej formularz OPO-1 (pola 126).

Sekcja I dotyczy zgłoszenia zawiadomienia przez podmiot inny niż mocodawca, tj. adwokata, radcę prawnego lub doradcę podatkowego (art. 138d § 5 ustawy), osobę sprawującą opiekę nad osobą, która nie może się podpisać, albo przez organ podatkowy (art. 138d § 6 ustawy). W tej sekcji podaje się dane identyfikacyjne organu podatkowego (w przypadku zgłoszenia zawiadomienia ustnie do protokołu) albo dane osoby sprawującej opiekę nad osobą, która nie może się podpisać. Jeżeli osoba sprawująca opiekę jest nierezydentem nieposiadającym identyfikatora podatkowego NIP lub PESEL, podaje się datę urodzenia tej osoby (poz. 131), rodzaj dokumentu potwierdzającego tożsamość lub innego numeru identyfikacyjnego (poz. 132), numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość (poz. 133), zagraniczny numer identyfikacyjny (poz. 134), kraj wydania dokumentu lub nadania innego numeru identyfikacyjnego, wymienionego w poz. 132, 133 lub 134 (poz. 135) oraz kod kraju wydania dokumentu lub innego numeru identyfikacyjnego, wymienionego w poz. 135 (poz. 136).

Blok I.4. zawiera oświadczenie i podpis osoby zgłaszającej zawiadomienie o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictwa ogólnego tj. adwokata, radcy prawnego lub doradcę podatkowego (art. 138d § 5 ustawy), osoby sprawującej opiekę nad osobą, która nie może się podpisać albo pracownika organu podatkowego (art. 138d § 6 ustawy).

Sekcja J zawiera informacje o załącznikach.

Do podpisu elektronicznego mocodawcy lub innej osoby zgłaszającej zawiadomienie (OPO-1) odnoszą się uwagi dotyczące podpisu elektronicznego mocodawcy lub innej osoby zgłaszającej pełnomocnictwo ogólne (PPO-1).

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 r.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych. Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Wstępna ocena zgodności z prawem Unii Europejskiej – materia regulowana przedmiotowym rozporządzeniem jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej w zakresie podpisu elektronicznego. Kwestia ta jest uregulowana m.in. w art. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych, wdrożonej przede wszystkim w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262, z późn. zm.).

W zakresie prawem Unii Europejskiej projekt rozporządzenia należy ocenić w świetle rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE (większość przepisów tego rozporządzenia wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 r.). Projekt rozporządzenia w zakresie podpisu elektronicznego jest zgodny z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014. Tym samym należy uznać, że projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie wymaga zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji oraz uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), tekst projektu rozporządzenia, przed przekazaniem do uzgodnień międzyresortowych, zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów. Stosownie do postanowień § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.